

ปัญหาเกี่ยวกับการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญา¹

วันทนา ปักษา²

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน เมื่อเกิดคดีอุกฉกรรจ์แล้วตำรวจจับกุมผู้ต้องหาได้ หากผู้ต้องหาในคดีนั้นให้การรับสารภาพก็จะต้องมีการนำตัวผู้ต้องหาไป “ทำแผนประกอบคำรับสารภาพ” นอกจากนั้นหลายๆ คดีมีการนำผู้ต้องหาไป “ขอขมา” ผู้เสียหาย หรือญาติผู้เสียหาย จนบางครั้งผู้ต้องหาจะต้องตกอยู่ท่ามกลางถูกฝูงชนที่เต็มไปด้วยอารมณ์โกรธแค้นเข้ามารุมทำร้ายขณะนำตัวไปชี้จุดก่อเหตุ หรือที่ทิ้งของกลางในคดีจนต้องนำตัวผู้ต้องหาออกมาแทบไม่ทัน ภาพเหตุการณ์เหล่านี้จึงทำให้เกิดคำถามตามมาว่าการสอบสวนรวบรวมหลักฐานในลักษณะนี้มีผลดีผลเสียต่อการดำเนินคดีผู้ต้องหามากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการอำนวยความสะดวก

การนำตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพหรือทำแผนประทุษกรรมนั้น พนักงานสอบสวนอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 ที่บัญญัติว่า “ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิด เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา” ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 (1) ซึ่งบัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังต่อไปนี้..(1) ตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจตัวผู้ต้องหาหรือตรวจสิ่งของหรือที่ทางอันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาด จำลอง หรือลายพิมพ์นิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า กับให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งน่าจะกระทำให้เกิดคดีแจ่มกระจ่างขึ้น”

จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งจากการบังคับใช้กฎหมายทำให้เกิดปัญหาหลายประการดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาความจำเป็นในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน กล่าวคือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 (1) ที่กำหนดให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนว่า “เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมพยานหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังนี้ ...ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือจำลอง....” ประกอบกับคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 855/2548

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สุขสมชัย สุทธิบดีและคณะกรรมการสอบ คือ ศาสตราจารย์ พิเศษ ปัญญา สุทธิบดีและรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อ 2.4 วรรคสองกำหนดว่า “พนักงานสอบสวนไม่ควรให้ผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพว่า ผู้ต้องหากระทำผิดอย่างไร เพราะการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพดังกล่าวมิใช่พยานหลักฐานที่จะนำมารับฟังประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเพื่อให้เห็นว่าผู้ต้องหากระทำผิดตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ 7562/2537 แต่ถ้าเป็นการนำชี้ประกอบคำรับอื่น เช่น นำชี้จุดที่ซ่อนทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำผิด สิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้ หรือจะใช้ในการกระทำผิด หรือสงสัยว่าจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ให้ผู้ต้องหานำชี้ได้และป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่นำชี้ ให้ฟังระมัดระวังการใช้ถ้อยคำ หรือกิริยาท่าทางที่เห็นว่าเป็นการข่มขู่ หรือการปฏิบัติที่ไม่สมควรแก่ผู้ต้องหา รวมทั้งการทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา

ไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม ห้ามเจ้าพนักงานนำผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เพราะจะเป็นการประจานเด็ก และอาจเป็นการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก นอกจากนี้ห้ามนำผู้เสียหายพยาน เข้าร่วมในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นอันขาด โดยเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นเด็ก สตรี พระภิกษุสามเณร นักพรต นักบวช”

จะเห็นได้ว่า ไม่มีกฎหมายโดยเฉพาะวิธีการ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และมาตรการเพื่อความปลอดภัยของผู้ต้องหาแม้แต่คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ไม่ได้มีสภาพเป็นกฎหมาย เมื่อพิจารณาถึงคุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น ตามหลักของการรับฟังพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสองแล้ว บรรดาพยานหลักฐานที่เกิดจากการทำแผนประกอบคำรับสารภาพนั้นมีน้ำหนักน้อย ยังไม่ถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในเชิงพิสูจน์มากนัก เพราะเพียงลำพังบรรดาพยานหลักฐานที่เกิดจากการทำแผนประกอบคำรับสารภาพนั้นเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะลงโทษจำเลย³ และแม้ว่าจะไม่มีบรรดาพยานหลักฐานที่เกิดจากการทำแผนประกอบคำรับสารภาพนั้นศาลก็ยังสมารถที่จะรับฟังพยานหลักฐานอื่น ๆ เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดได้ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพทุกคดีไป โดยเฉพาะในคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนและอาจจะกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ต้องหาเอง อาจทำให้ผู้ต้องหาอาจได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายถูกคุมทำร้ายและเสื่อมเสียชื่อเสียงได้

การทำแผนประกอบคำรับสารภาพดังกล่าวจึงเป็นการมุ่งค้นหาพยานหลักฐานมาเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาแต่ไม่ได้มุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายของผู้ต้องหาซึ่งยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดเท่านั้น จนเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของผู้ต้องหามากจนเกินไป แม้ว่าพนักงานสอบสวนจะมีหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานแต่การกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้พยานหลักฐานมา โดย

³ วีระ วัฒนชัยนันท์. การสอบสวนภาคปฏิบัติ. (มทป.), 2530, หน้า 164-165.

ไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องหาข่มขู่ต่อหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ และอาจกลายเป็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อสิทธิของผู้ต้องหาเสียเอง

2. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าร่วมในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/3 และมาตรา 134/4 (2) กำหนดให้ในการถามคำให้การ ผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 68 กำหนดให้รัฐต้องให้ความช่วยเหลือจัดหาทนายความให้ ในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการถามคำให้การในชั้นสอบสวนแต่กลับไม่มีการจัดให้มีทนายความซึ่ง วัตถุประสงค์ของการจัดให้ผู้ต้องหาที่มีทนายความนั้น มาจากเงื่อนไขหลักการของอาวูที่เท่าเทียมกันระหว่างประชาชนกับรัฐ เพื่อประกันสิทธิแก่จำเลยในคดีอาญาในเรื่องความรู้ความสามารถในการดำเนินคดี⁴ ทนายความนั้นมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของชั้นจับกุมหรือชั้นสอบสวน มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา ตรวจสอบการกระทำของเจ้าหน้าที่ไม่ให้ละเมิดต่อกฎหมาย ให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดจริงเมื่อมีโอกาสพบทนายความย่อมทราบถึงผลดีผลเสียอาจให้การรับสารภาพเพื่อเป็นประโยชน์แก่คดีและเป็นการบรรเทาโทษแก่ตนเอง หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาเชื่อว่าตนมิได้กระทำความผิด ทนายความจะทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ที่ไม่ถูกต้อง และสามารถที่จะใช้สิทธิเพื่อปกป้องตนเองได้

3. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ต้องหาจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน กล่าวคือ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 465/2550 เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (แก้ไขเพิ่มเติม) ข้อ 2.3 “ห้ามอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของผู้ต้องหา ในระหว่างการควบคุมของตำรวจทั้งภายในและภายนอกที่ทำการหรือสถานีตำรวจ เขี่ยอาชญากรรม รวมทั้งภาพที่มีลักษณะอุจาดหรือทารุณโหดร้าย หรือล่วงละเมิดสิทธิบุคคลหรือส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เว้นแต่ พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี หรือได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา เขี่ยอาชญากรรมหรือผู้เสียหาย” ประกอบกับ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 855/2548 เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการ

⁴ ปรีชา วงศ์วีรธรรม, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหา ศึกษาเฉพาะกรณีการทำแผนประกอบคำรับสารภาพ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555), หน้า 56.

จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อ 2.4 ห้ามจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงเข้าทำข่าว ขณะเมื่อมีการให้ผู้ต้องหา นำพนักงานสอบสวนไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

การนำเสนอข่าวผู้ต้องหาไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพในคดีที่มีประชาชนให้ความสนใจติดตามอยู่เป็นจำนวนมากนั้น ขัดต่อหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่อาญาในชั้นสอบสวนในเรื่องต่อไปนี

ประการแรก ขัดต่อสิทธิที่จะไม่ถูกประจานหรือหยามเกียรติ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Right) ข้อ 5 กำหนดว่า “บุคคลใดจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่ทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือหยามเกียรติมิได้” ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Right) ต้องห้ามมิให้มีการกระทำในลักษณะที่หยามเกียรติ⁵

ประการที่สอง ขัดต่อสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Right) ข้อ 11(1) กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดทางอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมายโดยกระบวนการยุติธรรมซึ่งกระทำโดยเปิดเผย และผู้ถูกกล่าวหาได้รับหลักประกันที่จำเป็นทั้งหมดในการต่อสู้คดี การนำเสนอภาพข่าวในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพจึงอาจทำให้ประชาชนเชื่อว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดทั้งที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด แต่บุคคลนั้นถูกประชาชนพิพากษาไปแล้ว

ประการที่สาม ขัดต่อสิทธิการกลับเข้าสู่สังคมของผู้กระทำความผิดเนื่องจากการดำเนินคดีอาญาที่ทำให้บุคคลไม่สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อีกเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันอาชญากรรมเป็นไปเพื่อปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดอันเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ที่กระทำความผิดมาแล้วกระทำผิดซ้ำ แม้ว่าในที่สุดแล้วบุคคลนั้นเป็นผู้ที่กระทำความผิดจริงก็ย่อมได้รับความคุ้มครองให้ได้รับโอกาสในการกลับสู่สังคมโดยปกติสุขเมื่อตนพ้นโทษแล้ว

ผลกระทบจากการนำเสนอข่าวอย่างกึ่งคนองของสื่อมวลชนอาจทำให้เกิดความสนใจและเกิดพฤติกรรมเลียนแบบในทางที่ผิด ซึ่งเป็นอันตรายต่อสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่ยังไม่มีวิจารณญาณอย่างเพียงพอ หากความปรากฏในภายหลังว่า ศาลพิพากษายกฟ้อง โดยผู้ต้องหารายนั้นมิใช่

⁵ กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights), [Online] Available URL: <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/book.pdf>, 2019,

(มีถุนายน, 1).

⁶ กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ , เรื่องเดียวกัน.

ผู้กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา ชื่อเสียงเกียรติยศที่เขาสูญเสียไปตามที่ได้มีการนำเสนอข่าวไปแล้วนั้นก็ไม่มีผู้ใดมาเยียวยาหรือชดเชยค่าเสียหายให้จะต้องไปดำเนินคดีเองเป็นการส่วนตัว⁷

4. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการให้ความยินยอมของผู้ต้องหาในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพและการทำข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่มีบทบัญญัติให้แจ้งสิทธิเกี่ยวเรื่องการทำแผนประกอบคำรับสารภาพ ไม่มีการแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบว่าตนมีสิทธิจะปฏิเสธไม่ทำแผนประกอบคำรับสารภาพหรือปฏิเสธไม่ให้ข่าว ทั้งที่ การแจ้งสิทธิผู้ต้องหาว่าผู้ต้องหาจะมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ นั้น “สิทธิที่จะไม่ให้การ” เป็นสิทธิที่เป็นหลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ว่า “บุคคลมีสิทธิไม่ให้ถ้อยคำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา” เมื่อไม่มีบทบัญญัติกฎหมายให้มีการแจ้งกับผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพโดยตรงว่า “การทำแผนประกอบคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนและบันทึกชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเป็นส่วนหนึ่งของการให้การ และจะกลายเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคลนั้น ผู้ต้องหาจะมีสิทธิที่จะทำแผนประกอบคำรับสารภาพหรือไม่ก็ได้” ซึ่งผู้ต้องหาอาจไม่ทราบด้วยซ้ำว่าการทำแผนประกอบคำรับสารภาพเป็นส่วนหนึ่งของการถามคำให้การ เมื่อไม่มีการแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาเลือกว่าจะทำแผนประกอบคำรับสารภาพหรือไม่ผู้ต้องหาจึงแทบจะไม่ทราบว่าตนมีโอกาที่จะปฏิเสธไม่ทำแผนประกอบคำรับสารภาพและไม่อาจทราบได้ว่าการทำแผนประกอบคำรับสารภาพจะเป็นการให้การชนิดหนึ่งและเป็นพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ความผิดของตนเอง การที่ผู้ต้องหาให้ถ้อยคำโดยที่ไม่ล่วงรู้ล่วงหน้าว่าตนมีสิทธิจะไม่ให้ถ้อยคำ ก็จะเป็นการให้ถ้อยคำออกมาโดยสมัครใจอย่างแท้จริงคงไม่ได้ เพราะหากผู้ต้องหาทราบล่วงหน้า อาจจะไม่ให้ถ้อยคำก็ได้ ผู้ต้องหาอาจเข้าใจผิดไปว่าตนมีหน้าที่ต้องให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน

จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ปัญหาการใช้สถานที่ขังแทนเรือนจำในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี สามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับความจำเป็นในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ควรมีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนวิธีการ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานและสิทธิของผู้ต้องหา จำกัดอำนาจดุลพินิจและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนในการจัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพ โดยควรบัญญัติกฎหมายว่า “ในคดีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการทำแผนประกอบคำรับ

⁷ เจริญ สมศรีธนาเดช, “การทำแผนประทุษกรรมและการแถลงข่าวสื่อมวลชน,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557), หน้า 89.

สารภาพ เว้นแต่ พนักงานสอบสวนเห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาผู้รับผิดชอบในหน่วยงานนั้น และโดยความยินยอมของผู้ต้องหาเป็นลายลักษณ์อักษร”

นอกจากนั้น ยังการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการจัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ โดยควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น เช่น ไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดมาพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา และผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิของตนและให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะทำแผนประกอบคำรับสารภาพ และการทำแผนประกอบคำรับสารภาพดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่อชื่อเสียงของผู้ต้องหาและผู้ต้องหาจะต้องปลอดภัยจากการถูกทำร้ายหรือรุมประชาทัณฑ์

ในคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนและอาจจะกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ต้องหาเอง อาจทำให้ผู้ต้องหาอาจได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทุพกรุณ ทำร้ายและเสื่อมเสียชื่อเสียงห้ามมิให้จัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพ

ในกรณีที่มิบุคคลใดละเมิดสิทธิของผู้เสียหาย เช่น การนำเสนอข่าวให้ผู้ต้องหาเสียหาย หรือ ทำร้ายผู้เสียหาย ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิของผู้ต้องหาและเป็นการป้องปรามผู้อื่นมิให้กระทำความผิด

2. ปัญหาเกี่ยวกับการมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหา

ควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยกำหนดให้ในคดีที่พนักงานสอบสวนจัดทำให้มีการจัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพจะต้องจัดมีทนายความเข้าร่วมในการจัดทำแผนประกอบคำรับสารภาพด้วยเสมอ

3. ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ต้องหาจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายด้วยการตราเป็นกฎกระทรวง เกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคดีอาญา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของผู้ต้องหา ในระหว่างการควบคุมของตำรวจทั้งภายในและภายนอกที่ทำการหรือสถานีตำรวจ เหตุอาชญากรรม รวมทั้งภาพที่มีลักษณะอุจาดหรือทารุณโหดร้าย หรือล่วงละเมิดสิทธิบุคคลหรือส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เว้นแต่ พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี หรือได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา เหตุอาชญากรรมหรือผู้เสียหาย

ข้อ 2 ห้ามจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงเข้าทำข่าว ขณะเมื่อมีการให้ผู้ต้องหานำพนักงานสอบสวนไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ”

4. ปัญหาเกี่ยวกับการให้ความยินยอมของผู้ต้องหาในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพและการทำข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

ควรกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนวิธีการ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานและสิทธิของผู้ต้องหาเกี่ยวกับการทำแผนประกอบคำรับสารภาพและการทำแผนประทุษกรรมโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการแจ้งสิทธิในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหา และสิทธิในการให้ความยินยอมในการทำแผนประกอบคำรับสารพาดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) การทำแผนประกอบคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนและบันทึกชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเป็นส่วนหนึ่งของการให้การ และจะกลายเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคลนั้น ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะทำแผนประกอบคำรับสารภาพหรือไม่ก็ได้

2) ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะปฏิเสธหรือให้ความยินยอมในการนำเสนอข่าวในขณะที่ตนเองกำลังทำแผนประกอบคำรับสารภาพ

เอกสารอ้างอิง

วีระ วัฒนชัยนันท์. การสอบสวนภาคปฏิบัติ. (มทป.),2530, หน้า 164-165.